

PRACOVNÝ TEXT!
(preložil Adam Sýkora)

CÆEREMONIALE EPISCOPORUM

HLAVA VI.

USTANOVENIE LEKTOROV A AKOLYTOV

ÚVOD

790. V Latinskej cirkvi sa zachovávajú ministériá lektora a akolytu. Nimi môžu byť poverení aj kresťania muži laici, tak, aby neboli rezervované len kandidátom na sviatosť Posvätného rádu.

Ale kandidáti na diakonát a presbyterát sú povinní prijať ministériá lektora a akolytu, ak ich už skôr neprijali, a majú ich vykonávať vhodný čas, aby sa tak vhodne disponovali na budúcu službu Slovu a Oltáru.¹²⁰

791. Ministériá lektora a akolytu sa nemajú udeľovať súčasne tej istej osobe, ale nech je medzi nimi prestávka určená Apoštolskou stolicou alebo Konferenciou biskupov.¹²¹

792. Ministériá udeľuje biskup alebo, v kňazskom rehoľnom inštitúte, hlavný predstavený, v omši alebo počas slávenia Božieho slova.¹²²

793. Biskup nech má pri vykonávaní obradu poruke aspoň diakona alebo presbytera ktorý zavolá kandidátov a tiež iných potrebných posluhujúcich.

Obrad sa koná pri katedre alebo sedadle ak sa nevidí vhodnejším pripraviť pred oltárom iné sedadlo kvôli lepšej účasti veriacich.

Ak sa obrad vysluhuje v omši, biskup si oblečie posvätné rúcha potrebné na Eucharistické slávenie a použije mitru a pastorál. Ak sa však obrad slávi mimo omše môže si vziať pektorál, štólu a pluviál príslušnej farby na albu, alebo iba pektorál a štólu na rochetu a mozetu, ale v tom prípade nepoužije mitru a pastorál.

I. USTANOVENIE LEKTOROV

794. Lektor sa ustanovuje na službu, ktorá mu je vlastná, v liturgickom zhromaždení čítať Božie slovo. A preto v omši a iných posvätných akciách prednáša čítania zo Svätého písma, okrem evanjelia.¹²³

Jeho zvláštnou úlohou je vyučovať deti i dospelých vo viere, k dôstojnému prijatiu sviatostí.¹²⁴

795. Na vykonanie obradu je potrebné pripraviť:

a) ak sa ministérium vysluhuje v omši, to čo je potrebné pri celebrácii; ináč rúcha ktoré sú naznačené pod č. 804;

¹²⁰ Porov. Pavol VI., Apoštolský list *Ministeria quædam*, 15. augusta 1972, č. III, IV, XI: A.A.S. 64 (1972), str. 531-533.

¹²¹ Porov. *ibidem*, č. X.

¹²² Porov. *ibidem*, č. IX.

¹²³ Porov. *ibidem*, č. V.

¹²⁴ Porov. Rímsky pontifikál, Ustanovenie lektorov, č. 4, Príhovor.

- b) Rímsky pontifikál;
- c) knihu Svätého písma;
- d) sedadlo pre biskupa;
- e) sedadlá pre tých, ktorí budú ustanovení za lektorov na vhodnom mieste v presbytériu upravené tak, aby veriaci celú liturgickú akciu dobre videli;
- f) ak sa bude obrad sláviť v omši a prijímanie sa bude rozdávať pod obidvomi spôsobmi, kalich primeranej veľkosti.

Ustanovenie lektorov počas omše

796. Môže sa brať omša Za služobníkov Cirkvi s vlastnými čítaniami obradu ustanovenia,¹²⁵ použije sa biela alebo slávnostná farba.

V dňoch ktoré sa nachádzajú v tabuľke liturgických dní pod č. 1-9, sa berie omša dňa.

Keď sa neberie omša Za služobníkov Cirkvi, môže sa brať jedno z čítaní ktoré sa predkladajú v lekcionári pre obrad ustanovenia, ak ten deň nepripadá v tabuľke liturgických dní pod č. 1-4.¹²⁶

797. Úvodné obrady a liturgia slova až po evanjelium vrátane, sa konajú zvyčajným spôsobom.

798. Po skončení evanjelia biskup sedí na katedre alebo na sedadle pripravenom na vhodnom mieste, vezme si mitru a, podľa okolností, pastorál. Všetci ostatní si tiež sadnú, diakon alebo na to určený presbyter volá kandidátov: *Nech pristúpia tí, čo majú byť ustanovení na službu lektorov.* Kandidátov volá po mene. Každý jednotlivo odpovie: *Tu som,* pristúpi k biskupovi, prejaví mu úctu a vráti sa na svoje miesto.¹²⁷

799. Potom biskup povie homíliu v ktorej ľudu vysvetlí tak prednesené texty Svätého písma ako aj ministérium lektorátu. Zakončí ju slovami ktoré sa nachádzajú v Rímskom pontifikáli alebo sa kandidátom prihovorí inými podobnými slovami.¹²⁸

800. Po skončení príhovoru biskup odloží pastorál a mitru, vstane a všetci ostatní s ním. Kandidáti si pred ním kľaknú. Biskup so zloženými rukami vyzve ľud k modlitbe: *Drahí bratia a sestry, pokorne prosme Boha Otca.* Všetci zotrývajú určitý čas v tichej modlitbe, potom biskup stojí a s rukami vystretými nad kandidátmi prednesie modlitbu požehnania: *Bože, žriedlo všetkého svetla.*¹²⁹

801. Všetci si sadnú. Biskup sedí a prijme mitru. Kandidáti vstanú a pristupujú k biskupovi, ktorý každému jednotlivo odovzdá knihu Svätého písma, pričom hovorí: *Prijmi knihu Písma svätého.* Medzitým, najmä ak je viac kandidátov, môže sa spievať žalm 19, alebo iný vhodný spev.¹³⁰

802. Po skončení obradu omša pokračuje zvyčajným spôsobom buď vyznaním viery, ak sa má hovoriť, alebo všeobecnou modlitbou, v ktorej nech sú prosby za práve ustanovených lektorov.

¹²⁵ Porov. Rímsky misál, Poriadok čítaní v omši, č. 780-784.

¹²⁶ Porov. nižšie, Apendix II.

¹²⁷ Porov. Rímsky pontifikál, Ustanovenie lektorov, č. 3.

¹²⁸ Porov. *ibidem*, č. 4.

¹²⁹ Porov. *ibidem*, č. 5-6.

¹³⁰ Porov. *ibidem*, č. 7.

803. Lektori, ich rodičia a príbuzní môžu sväté prijímanie prijať pod obidvomi spôsobmi.

Ustanovenie lektorov počas slávenia Božieho slova

804. Biskup si môže obliecť pektorál, štólu a pluviál príslušnej farby, na albu; alebo si vziať iba pektorál a štólu na rochetu a mozetu; ale v tom prípade nepoužije mitru a pastorál.

805. Pred pozdravom biskupa na začiatku slávenia, môže sa **predniesť** antifóna alebo vhodný spev; potom sa môže **predniesť** kolekta z omše Za služobníkov Cirkvi. Liturgia slova sa koná takým istým spôsobom ako v omši, medzi čítania sa **vhodne vložia** spevy.

806. Ustanovenie lektorov sa deje spôsobom opísaným vyššie v č. 799-801.

807. Obrad ustanovenia sa zakončí všeobecnou modlitbou a modlitbou Pána. Potom biskup prítomných požehná zvyčajným spôsobom, ako je nižšie v č. 1120-1121; diakon ich prepustí: *Chod'te v pokoji*. Všetci odpovedia: *Bohu vd'aka, a odídu*.

II. USTANOVENIE AKOLYTOV

808. Akolyta sa ustanovuje aby pomáhal diakonovi a slúžil kňazovi. Jeho službou je teda starostlivosť o oltár, diakonovi a kňazovi pomáha pri liturgických akciách, predovšetkým pri slávení omše. Jeho úlohou je tiež aby ako mimoriadny vysluhovateľ rozdával sväté prijímanie. V mimoriadnych prípadoch mu možno zveriť aby vystavil Najsvätejšiu Eucharistiu na verejnú poklonu veriacim a potom ju uložil, no požehnanie s Najsvätejšou sviatosťou neudelí.¹³¹

809. Ustanovenie akolytov sa koná iba v omši.

810. Na vykonanie obradu sa nachystá okrem posvätných rúch toto:

- a) to, čo je potrebné na slávenie omše;
- b) Rímsky pontifikál;
- c) nádobka s chlebom alebo s vínom určeným na konsekráciu;
- d) sedadlo pre biskupa;
- e) sedadlá pre tých ktorí budú ustanovení za akolytov, na vhodnom mieste v presbytériu upravené tak, aby veriaci celú liturgickú akciu dobre videli;
- f) kalich primeranej veľkosti na prijímanie pod obidvomi spôsobmi.

811. Môže sa brať omša Za služobníkov Cirkvi s vlastnými čítaniami obradu ustanovenia,¹³² použije sa biela alebo slávnostná farba.

V dňoch ktoré sa nachádzajú v tabuľke liturgických dní pod č. 1-9, sa berie omša dňa.

Keď sa neberie omša za služobníkov Cirkvi, môže sa brať jedno z čítaní ktoré sa predkladajú v lekcionári pre obrad ustanovenia, ak ten deň nepripadá v tabuľke liturgických dní pod č. 1-4.¹³³

¹³¹ Porov. Pavol VI., Apoštolský list *Ministeria quaedam*, 15. augusta 1972, č. VI: A.A.S. 64 (1972), str. 532-533.

¹³² Porov. Rímsky misál, Poriadok čítaní v omši, č. 785-789.

¹³³ Porov. nižšie, Apendix II.

812. Úvodné obrady a liturgia slova až po evanjelium vrátane, sa konajú zvyčajným spôsobom.

813. Po skončení evanjelia biskup sedí na katedre alebo na sedadle pripravenom na vhodnom mieste, vezme si mitru a, podľa okolností, pastorál. Všetci ostatní si tiež sadnú, diakon alebo na to určený presbyter volá kandidátov: *Nech pristúpia tí, čo majú byť ustanovení na službu akolytov.* Kandidátov volá po mene. Každý jednotlivo odpovie: *Tu som,* pristúpi k biskupovi, prejaví mu úctu a vráti sa na svoje miesto.¹³⁴

814. Potom biskup povie homíliu v ktorej ľudu vysvetlí tak prednesené texty Svätého písma ako aj ministérium akolytátu. Zakončí ju slovami ktoré sa nachádzajú v Rímskom pontifikáli alebo sa kandidátom prihovorí inými podobnými slovami.¹³⁵

815. Po skončení príhovoru biskup odloží pastorál a mitru, vstane a všetci ostatní s ním. Kandidáti si pred ním kľaknú. Biskup so zloženými rukami vyzve ľud k modlitbe: *Drahí bratia a sestry, pokorne prosme Pána.* Všetci zotrávajú určitý čas v tichej modlitbe, potom biskup stojí a s rukami vystretými nad kandidátmi prednesie modlitbu požehnaní: *Najlaskavejší Bože, ty si skrze svojho jednorodeného Syna.*¹³⁶

816. Všetci si sadnú. Biskup sedí a prijme mitru. Kandidáti vstanú a pristupujú k biskupovi, ktorý každému jednotlivo odovzdá nádobku s chlebom alebo vínom určeným na premenenie, pričom hovorí: *Prijmi nádobu.*¹³⁷ Medzitým, najmä ak je viac kandidátov, môže sa spievať žalm alebo iný vhodný spev.

817. Po skončení obradu omša pokračuje zvyčajným spôsobom buď vyznaním viery, ak sa má hovoriť, alebo všeobecnou modlitbou, v ktorej nech sú prosby za práve ustanovených akolytov.

818. Akolyti alebo, ak je ich viac, niektorí z nich, prinášajú pri príprave obetných darov paténu s chlebom a kalich s vínom.¹³⁸

819. Akolyti, ich rodičia a príbuzní môžu sväté prijímanie prijať pod obidvomi spôsobmi. Akolyti prijímajú hneď po diakonoch.

820. Biskup môže nariadiť, aby akolyta, ktorý sa stal mimoriadnym vysluhovaťom Eucharistie, pomáhal, v omši svojho ustanovenia, veriacim rozdávať sväté prijímanie.¹³⁹

¹³⁴ Porov. Rímsky pontifikál, Ustanovenie akolytov, č. 3.

¹³⁵ Porov. *ibidem*, č. 4.

¹³⁶ Porov. *ibidem*, č. 5-6.

¹³⁷ Porov. *ibidem*, č. 7.

¹³⁸ Porov. *ibidem*, č. 8.

¹³⁹ Porov. *ibidem*, č. 10.